

Antwoordnota

*Zienswijzen op ontwerp-inpassingsplan Uitbreiding
elektriciteitsnet Noordoostpolder*

Maart 2011

Inhoud

<u>INLEIDING</u>	2
<u>Context en strekking van de antwoordnota</u>	2
<u>Verloop van de zienswijzeprocedure</u>	2
<u>UNIEKE ZIENSWIJZEN</u>	3
<u>Numeriek overzicht</u>	3
<u>Reactie op hoofdlijnen</u>	3
<u>Reactie op zienswijzen</u>	3
<u>SEPARATE BIJLAGEN (NIET IN DIT DOCUMENT OPGENOMEN)</u>	12
<u>Inspiraakbundel, zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan uitbreiding elektriciteitsnet Noordoostpolder</u>	12

Inleiding

Context en strekking van de antwoordnota

In de Noordoostpolder initieert TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) de aanleg van een netuitbreiding en bijbehorende (nuts)voorzieningen. De netuitbreiding en bijbehorende (nuts)voorzieningen bestaan uit een 110 kV schakelstation en een ondergronds kabeltracé. Het 110 kV schakelstation bevindt zich nabij de Westermeerdijk. Het ondergronds kabeltracé loopt vanaf het schakelstation nabij de Westermeerdijk oostwaarts naar Emmeloord om vervolgens zuidelijk af te buigen richting Ens, waar het wordt aangesloten op het bestaande 380 kV transformatorstation. Om dit project mogelijk te maken moet het bestemmingsplan worden aangepast. Dat gebeurt door middel van een inpassingsplan, dat wordt vastgesteld door de Minister van Infrastructuur en Milieu (I&M)¹.

In deze antwoordnota geeft de Minister van I&M aan wat haar reactie is op de ingebrachte zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan Uitbreiding elektriciteitsnet Noordoostpolder.

Deze antwoordnota wordt samen met het definitieve inpassingsplan Uitbreiding elektriciteitsnet Noordoostpolder ter inzage gelegd op dezelfde plaatsen als waar het ontwerp-inpassingsplan Uitbreiding elektriciteitsnet Noordoostpolder ter inzage heeft gelegen.

Belanghebbenden kunnen tegen het besluit tot vaststelling van het inpassingsplan beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag². De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze over het ontwerp van dit besluit naar voren heeft gebracht. Op dit besluit is voorts de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd.

Verloop van de zienswijzeprocedure

Het ontwerp-inpassingsplan Uitbreiding elektriciteitsnet Noordoostpolder heeft van 3 september tot en met 14 oktober 2010 en ter inzage gelegen bij de ministeries van VROM en van EZ, de provincie Flevoland en de gemeente Noordoostpolder. Een ieder is in deze periode in de gelegenheid gesteld zijn of haar zienswijze naar voren te brengen. Er is een informatieavond georganiseerd op 14 september 2010.

Van een en ander is op 2 september 2010 kennisgeving gedaan in de Staatscourant; de kennisgeving is tevens gepubliceerd in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen.

Op het ontwerp zijn 5 zienswijzen binnengekomen, allen uniek. Deze zijn opgenomen in de 'Inspraakbundel, zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan uitbreiding elektriciteitsnet Noordoostpolder'.

¹ Voor zover wordt terugverwezen naar besluiten van vóór de naamswijziging van het ministerie per 14 oktober 2010, wordt de toenmalige Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) genoemd.

² Dit geldt niet voor een niet tot de centrale overheid behorende rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld of een niet tot de centrale overheid behorend bestuursorgaan (artikelen 1.4 en 5.3, eerste lid, Crisis- en herstelwet)

Ingediende zienswijzen

Numeriek overzicht

Zienswijzen zijn ingediend door (in volgorde van ontvangst):

1. Maatschap Van der Weijden-Knook en de heer B.J.M. van der Weijden, EMMELOORD, vertegenwoordigd door mr. A.P. Cornelissen, advocaat te Middelharnis
2. De heer K. Hiddema en mevrouw N.J. Hiddema-Wiersma, EMMELOORD
3. Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (LTO), ZWOLLE, vertegenwoordigd door T.H.H. van Vuren, algemeen directeur
4. De heer J. Bonnema, namens Maatschap Hiddema-Bonnema, ENS
5. A.J. van Til-Schutter, namens Maatschap van Til, EMMELOORD

Reactie op hoofdlijnen

In het ontwerp-inpassingsplan is een tracé-ontwerp gepresenteerd waaraan uit oogpunt van beperking van het ruimtelijk effect een aantal afwegingen ten grondslag lagen. Zo voorzag het ontwerp onder meer in een bundeling met bestaande hoogspannings-infrastructuur waar dit mogelijk was zonder tot een grote omweg te leiden, en werd op andere plaatsen aangesloten op de verkaveling van (agrarische) percelen.

Naar aanleiding van de op het ontwerp ingebrachte zienswijzen is het tracé nader beschouwd op naar voren gebrachte knelpunten voor agrariërs, in overleg met de gemeente Noordoostpolder, LTO en betrokkenen. Een en ander heeft geleid tot aanpassingen van het tracé, waarmee tegemoet wordt gekomen aan in de zienswijzen geuite bezwaren tegen het oorspronkelijke ontwerp.

Nadere reactie op zienswijzen

Hieronder worden de ingediende zienswijzen behandeld. Daartoe wordt telkens eerst een korte samenvatting van de zienswijze gegeven, waarna een reactie wordt gegeven. Voor zover zienswijzen inhoudelijk overeenkomen is de reactie niet steeds herhaald, maar is volstaan met verwijzing.

Zienswijze indiener 1

- a. Het beoogde tracé komt precies door perceel van de heer Van der Weijden te liggen, hetgeen voor de bedrijfsuitoefening zeer ingrijpende gevolgen heeft; de rentabiliteit en de exploitatie van het bedrijf komt in gevaar.
- b. Tijdens de aanlegfase kan een strook grond met een breedte van 50 tot 60 meter gedurende één tot twee groeiseizoenen niet worden benut.
- c. Er is strijd met een goede ruimtelijke onderbouwing; blijvend zal een strook grond van 12 meter breed over ongeveer de helft van het perceel worden onttrokken omdat het bodemprofiel wordt verstoord. De invloed op de totale bedrijfsvoering is enorm groot; een ander tracé ligt meer voor de hand en behoort tot de mogelijkheden.
- d. Als het tracé over het land van de heer Van der Weijden moet lopen, ligt het voor de hand dat de aanleg middels een boring plaatsvindt.
- e. Er is geen onderzoek verricht naar alternatieven voor het kabeltracé; het perceel aan de oostzijde van het beoogde perceel is in eigendom van Domeinen, Domeinen is de Staat en de Staat is een belangrijke initiatiefnemer van het windpark; aan de westzijde zijn percelen in eigendom van een viertal eigenaren dat minder nadeel zullen ondervinden indien het tracé over

hun grond ligt; aan de oostzijde van de Pilotentocht zal het kabeltracé in de bewerkingsrichting van de grond worden gelegd, zijn de percelen groter en is de kwetsbaarheid kleiner.

- f. In het ontwerp-inpassingsplan is aangegeven dat rekening is gehouden met de verkavelingsstructuur, maar aan dit uitgangspunt is geen recht gedaan.

Reactie op zienswijze indiener 1:

Ad d.

Het perceel van de heer Van der Weijden grenst aan de noordkant aan de Pilotendwarstocht en aan de zuidkant aan de Urkervaart. Bij de aanleg van de kabel in het plangebied zal bij kruising van de in het plangebied voorkomende tochten en vaarten gebruik worden gemaakt van een boring. Nu in het onderhavige geval in verband met dergelijke kruisingen zowel vanaf de noordkant als de zuidkant moet worden geboord, hebben berekeningen aangetoond dat beide boringen zodanig kunnen worden uitgevoerd dat op het betreffende perceel nog slechts een beperkte open ontgraving noodzakelijk is. Op deze wijze kan aan de zienswijze tegemoet worden gekomen. Om de boring veilig uit te voeren, is het noodzakelijk dat het tracé iets naar het oosten opschuift. Een en ander is door TenneT met de grondeigenaar besproken.

Ad a, b en c.

Zoals hiervoor in de reactie op de zienswijze onder d is aangegeven, wordt de aanleg op het betrokken perceel hoofdzakelijk gerealiseerd middels een boring, waarmee aan de ingediende zienswijze tegemoet wordt gekomen.

Voor zover nog een beperkte open ontgraving nodig is, worden verschillende maatregelen getroffen om de effecten te minimaliseren. Hierbij is herstel van de oorspronkelijke situatie het uitgangspunt. Een van die maatregelen betreft het behoud van de oorspronkelijke bodemopbouw, door de verschillende bodemlagen afzonderlijk af te graven en weer in de oorspronkelijke volgorde terug te leggen bij het dichten van de sleuf. Na afronding van de werkzaamheden zal het oorspronkelijke grondgebruik voortgezet kunnen worden.

Indien overigens nog sprake is van gevolgen voor de bedrijfsuitoefening, dan kan in de schadecomponenten als in de zienswijze genoemd, worden voorzien met de wettelijke regeling en het schadebeleid van TenneT zoals uiteengezet in paragraaf 7.2 van de toelichting bij het inpassingsplan.

Ad e.

Voor het ontwerp van het tracé is de eigendomssituatie niet bepalend geweest. In de reactie op hoofdlijnen is aangegeven welke factoren een rol hebben gespeeld. Nu de indiener van de zienswijze met TenneT overeenstemming heeft bereikt over een wijze van aanleg die tegemoet komt aan zijn bezwaren, behoeft overigens een vergelijking met andere nabijgelegen percelen geen verdere bespreking. In de reactie op de zienswijze van indiener 3 wordt in bredere zin ingegaan op het onderzoek naar alternatieven.

Ad f.

Zoals in de reactie op hoofdlijnen is aangegeven, werden bij het ontwerp verschillende afwegingen gemaakt. Nadere afweging van gebleken knelpunten heeft ertoe geleid dat op meer plaatsen is aangesloten bij de verkavelingsstructuur. In het onderhavige geval is oplossing gevonden in een verlenging van een reeds noodzakelijke boring.

Zienswijze indiener 2

Gezien de aard en het geheel van de totale werkzaamheden en daardoor ontstane schade zijn er onoverkomelijke bezwaren.

Reactie op zienswijze indiener 2:

Voor zover de bezwaren met name schade-aspecten betreffen, wordt opgemerkt dat er verschillende maatregelen worden getroffen om de effecten van de aanleg te minimaliseren. Hierbij is herstel van de oorspronkelijke situatie het uitgangspunt. Een van die maatregelen betreft het behoud van de oorspronkelijke bodemopbouw, door de verschillende bodemlagen afzonderlijk af te graven en weer in de oorspronkelijke volgorde terug te leggen bij het dichten van de sleuf. Na afronding van de werkzaamheden zal het oorspronkelijke grondgebruik voortgezet kunnen worden. Indien overigens nog sprake is van gevolgen voor de bedrijfsuitoefening, dan kan in de schade worden voorzien met de wettelijke regeling en het schadebeleid van TenneT zoals uiteengezet in paragraaf 7.2 van de toelichting bij het inpassingsplan.

Voor het overige zijn geen specifieke punten aangegeven waarop een specifieke reactie kan worden gegeven.

Zienswijze indiener 3

- a. Er heeft geen overleg plaatsgevonden met LTO dan wel de agrariërs.
- b. Het onderhavige tracé is niet meegenomen in de MER die is opgesteld ten behoeve van het windmolenpark; er zijn dus ook geen alternatieven onderzocht.
- c. Tijdens de aanlegfase zijn grote gevolgen te verwachten voor de landbouwbedrijven.
- d. Twee alternatieven worden voorgesteld, nl. door het water via het IJsselmeer en Ketelmeer of de kabel geheel via een boring aan te leggen, waardoor de route sterk wordt verkort en wordt voorkomen dat schade optreedt.
- e. Het tracé zou gewijzigd moeten worden door de kabel langs de N50 te leggen op het deel vanaf Emmeloord naar Ens.
- f. Een inschatting van de gevolgen van de aanleg van de kabel voor de gewassen op het land en de lange termijn effecten op de bodemstructuur ontbreekt.
- g. Het effect van de toekomstige verzwaring van de hoogspanningsverbinding Ens – Oudehaske op het gebied van de magneetveldzone is niet onderzocht.
- h. Het stelsel van de aanlegvergunning is te zwaar.
- i. Het gaat niet om een project van algemeen belang, maar om een particulier initiatief, de zakelijk recht vergoeding voor de agrariërs moet dan ook zo zijn dat zij kunnen meedelen in de revenuen van het project.

Reactie op zienswijze indiener 3:

Ad a.

Individuele belanghebbenden en LTO zijn niet betrokken in overleg voorafgaand aan het presenteren van het ontwerp-plan. Dit hing onder meer samen met de omstandigheid dat vanwege de aard van de netuitbreiding en de aard van het plangebied, eventueel wenselijke aanpassingen van het ontwerp-tracé geen zeer complexe afweging tussen een grote variëteit aan ruimtelijke functies en belangen zouden vergen. Aangezien hierdoor een zekere ruimte bestond om bij de vaststelling van het plan nader tegemoet te komen aan individuele belangen, is het toereikend geacht dat eventuele specifieke aandachtspunten konden worden ingebracht als zienswijze op het ontwerp-plan. Mede met het oog daarop zijn de betrokken grondeigenaren per brief geïnformeerd over de terinzagelegging van het ontwerp-plan en over de informatie-avond die op 14 september in het gemeentehuis te Emmeloord werd gehouden.

Ad b.

Het windmolenpark vormt wel mede aanleiding voor de netuitbreiding, maar de netuitbreiding maakt als zodanig geen onderdeel uit van het windmolenpark. De aanleg, wijziging of uitbreiding van een 110 kV hoogspanningsleiding is geen activiteit waarvoor op grond van artikel 7.2 van de Wet milieubeheer m.e.r.-plicht bestaat of waarvoor moet worden beoordeeld of een m.e.r. moet plaatsvinden. M.e.r.-plicht geldt op grond van het op basis van genoemd artikel vastgestelde

Besluit m.e.r. slechts voor bovengrondse hoogspanningsleidingen met een spanning van tenminste 220 kV (categorie 24 van lijst C van de bijlage bij het Besluit m.e.r.). M.e.r.-beoordelingsplicht geldt voor bovengrondse of ondergrondse hoogspanningsverbindingen met een spanning van tenminste 150 kV (categorie 24.1 van lijst D van de bijlage bij het Besluit m.e.r.).

Voorts is geen sprake van een situatie waarin op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 een passende beoordeling van effecten als bedoeld in die wet is voorgeschreven, zodat evenmin op grond van artikel 7.2a van de Wet milieubeheer een m.e.r.-plicht bestaat. Voor de inpassing van de in het plan voorziene netuitbreiding behoefde dan ook geen milieueffectrapportage plaats te vinden. Op alternatieven wordt nader ingegaan onder d en e.

Ad c.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 2.

Ad d.

Ten aanzien van de in de zienswijze voorgestelde alternatieven wordt het volgende opgemerkt. In paragraaf 1.1 van de toelichting bij het inpassingsplan is aangegeven waarom de noodzaak tot uitbreiding van de capaciteit voor transport van elektriciteit in de Noordoostpolder groeit. Met het oog op de toekomstige ontwikkelingen is het van belang dat het tracé via het station Emmeloord loopt, waardoor een tracé door het water geen geschikt alternatief is. Bovendien is dit veel duurder. Een aanleg van het gehele tracé door middel van boring is vanwege de aanmerkelijk hogere kosten daarvan evenmin een optie. Daar waar noodzakelijk om lokale knelpunten op te lossen – met name het kruisen van wegen en water – zal wel een boring worden ingezet.

Ad e.

In eerste instantie is voor het tracégedeelte tussen het bestaande 110 kV hoogspanningsstation Emmeloord en het bestaande 380 kV hoogspanningsstation Ens, voor een groot deel nauw aangesloten bij de bestaande bovengrondse 110 kV hoogspanningsverbindingen Emmeloord – Kampen en de 220 kV hoogspanningsverbinding Oudehaske – Ens. In de omgeving van de kruising van deze twee bovengrondse leidingen is gekozen voor een situering parallel aan de verkaveling. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen zijn de mogelijkheden voor een bundeling met de N50 nader bezien. Een project tot verbreding van de N50 tussen Ens en Emmeloord, is reeds in een vergevorderd stadium voor het gedeelte vanaf Ens tot aan kilometerpaal 26,1. Voor verbreding van het overige deel van de N50 tot aan Emmeloord, bestaan eveneens voornemens. Nu rekening moet worden gehouden met de voor wegverbreding benodigde c.q. te reserveren ruimte, is er geen reële mogelijkheid om het kabeltracé op korte afstand van de N50 aan te leggen. De beschikbare ruimte tussen de N50 en ventwegen is daartoe onvoldoende. Voorts zou bij bundeling met de N50 een beplantingsstrook met bomen moeten worden gekapt, wat grote inbreuk zou maken op de landschapsinrichting in de Noordoostpolder. Indien de kabels ver buiten de ventwegen gelegd worden, wordt het probleem met het doorsnijden van de percelen niet opgelost, hooguit verplaatst. Er is dan geen sprake meer van het voorkomen van nieuwe doorsnijdingen.

Ad f.

In opdracht van TenneT heeft Tauw B.V. een verkennend geohydrologisch onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de aanleg van het geplande kabeltracé op bodem en water. Dit rapport maakt onderdeel uit van het bijlagenboek bij het inpassingsplan Uitbreiding elektriciteitsnet Noordoostpolder. Het onderzoeksrapport meldt kans op zetting in geval van bronbemaling en mogelijk lokale verandering van kwel of wegzijging. Daarbij worden maatregelen voorgesteld om die effecten te voorkomen of te beperken. Voor maatregelen die gericht zijn op het behoud van de oorspronkelijke bodemopbouw zij hier verder verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 2.

Ad g.

De genoemde toekomstige hoogspanningsverbinding maakt deel uit van de Noord-West 380 kV-verbinding, waarvoor een startnotitie is gepubliceerd waarin is aangegeven welke verbindingsopties tussen Eemshaven en Diemen zullen worden onderzocht in de m.e.r.. In totaal zijn er vier verbindingsopties, met daarin een aantal subvarianten. Verbindingsoptie 3 is de verbinding Oudehaske – Ens, waarbinnen twee varianten bestaan. Het verbindingsoptie gaat van Oudehaske westelijk langs Heerenveen richting Ens. De subvarianten betreffen: het volgen van de bestaande 220 kV verbinding tussen Oudehaske en Ens (variant 3a), of het volgen van de bestaande 110 kV verbinding en de A6 en N50 tussen Oudehaske en Ens (variant 3b). Mocht in het vast te stellen plan Noord West 380 kV gekozen worden voor deze verbinding, dan zullen in dat kader de effecten van elektromagnetische velden inzichtelijk worden gemaakt.

Ad h.

Een aanlegvergunningstelsel is onder meer noodzakelijk voor bescherming van de hoogspanningskabels en om toegankelijkheid ervan voor de netbeheerder te waarborgen. In overleg met TenneT is echter vastgesteld dat de gevallen waarin voor die doelen beoordeling van werkzaamheden moet plaatsvinden in het kader van een aanvraag van aanlegvergunning, verder kunnen worden beperkt. Een aanlegvergunning is in elk geval nodig voor verhardingen en voor werkzaamheden die dieper gaan dan 1 meter onder het maaiveld. Artikel 4.3 van de planregels is in deze zin aangepast.

Voor de gebieden met een archeologische verwachtingswaarde blijft de grens van 50 cm beneden maaiveld gehandhaafd. Vanaf deze diepte kunnen archeologische resten aanwezig zijn die beschermd dienen te worden.

Ad i.

Met 'het project' wordt kennelijk bedoeld op het windmolenpark. De onderhavige netuitbreiding vormt daar echter geen onderdeel van en betreft uitvoering van een wettelijke taak van de netbeheerder. Ingevolge de artikelen 23 en 24 van de Elektriciteitswet 1998 geldt voor netbeheerders een aansluitplicht en een transportplicht. Dat wil zeggen dat netbeheerder TenneT gehouden is om iedere energieproducent die daarom verzoekt aan te sluiten en de door die producent geproduceerde energie te transporteren. Deze aansluitplicht geldt voor alle energieproducenten, onafhankelijk van de opwekmethode.

Zienswijze indiener 4

- a. Er heeft geen overleg plaatsgevonden met de agrariërs of hun vertegenwoordigers.
- b. Het volgen van de bestaande bovengrondse verbinding is niet relevant, omdat TenneT medewerkers hebben aangegeven dat die verbinding over 10 jaar waarschijnlijk niet meer zal bestaan.
- c. Het ligt meer voor de hand de N50 te volgen.
- d. Voor zover het tracé de bovengrondse 220 kV verbinding volgt staat ook deze verbinding ter discussie in verband met de geplande aanleg van een 380 kV tracé, de zogeheten Noord-West 380 kV verbinding.
- e. Problemen worden verwacht bij de toepassing van gevoelige apparatuur op machines, zoals GPS.
- f. Tijdens de aanleg kan het perceel niet worden benut, daarna zal de grondsamenstelling en structuur blijvend veranderen; het zware materieel zal zorgen voor verdichting van de diepere grondlagen.
- g. Door het ontgraven van de bodem kunnen onkruidzaden, nematoden en andere schadelijke organismen uit diepere lagen naar boven worden gehaald, waardoor kavels besmet kunnen raken.
- h. Bij bronbemaling verwacht indiener gevolgen van zetting en verdroging.

- i. De werkzaamheden hebben een negatieve invloed op het bedrijfsresultaat en de waarde van de kavel is minder met kabel dan zonder kabel.
- j. Het gaat niet om een project van algemeen belang, maar om een particulier initiatief.
- k. Verzocht wordt om inzicht in alle beweegredenen voor de keuze van het verloop van het tracé en in de belangenafweging.

Reactie op zienswijze indiener 4:

Ad a.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder a, en naar de reactie op hoofdlijnen.

Ad b.

Van de zijde van TenneT is aangegeven dat er geen aanleiding en geen voornemen bestaat om de bestaande 110 kV hoogspanningsverbinding weg te halen. De herkomst van de genoemde mondelinge mededeling is niet duidelijk.

Ad c.

Op het punt van bundeling met de N50 wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder e.

Ad d.

De verbinding Viervelaten – Burgum – Ens, waartoe de in de zienswijze genoemde 220 kV-leiding behoort, moet volgens de PKB 'derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening' (SEV III) worden gehandhaafd in de provinciale structuurvisie en het gemeentelijk bestemmingsplan. Voor de Noord-West 380 kV-verbinding worden in de daarop betrekking hebbende startnotitie meerdere verbindingsalternatieven voorgesteld, waaronder de bestaande 220 kV verbinding tussen Oudehaske en Ens. Dit alternatief houdt in dat tot aan Ens de bestaande 220 kV verbinding wordt gevolgd. Binnen dit alternatief zal in het kader van het toekomstvastheidbeginsel ook gekeken worden welke mogelijkheden er zijn om bij een combinatie de bestaande 220 kV geschikt te maken voor toekomstig gebruik op 380 kV. Hierbij wordt onder combineren verstaan het bouwen van nieuwe masten waarin zowel de nieuwe als de bestaande verbinding komt te hangen en het verwijderen van de bestaande masten. Ook dan zal de bovengrondse verbinding dus niet verdwijnen.

Ad e.

Rondom hoogspanningsverbindingen en –stations zijn elektromagnetische velden aanwezig, die de werking van elektrische apparatuur kunnen verstoren door zogeheten interferentie.

Het GPS systeem wordt gebruikt voor nauwkeurige plaatsbepaling op basis van berekening van de afstand tussen GPS-satellieten en de GPS-ontvanger. Deze afstand wordt berekend uit het faseverschil tussen een signaal in de ontvanger en een door de satelliet uitgezonden signaal. De GPS werkfrequenties zijn 1,57542 en 1,2276 GHz.

Veel elektrische apparatuur op machines is uitgerust met Real Time Kinematic-GPS. Real Time Kinematic-systemen maken nagenoeg altijd gebruik van UHF-radioverbindingen op 430-450 Mhz. Hoogspanningsverbindingen als in het inpassingsplan voorzien, worden bedreven op 50 Hz.

Gelet op het grote verschil tussen de voor GPS-systemen gebruikte frequenties en de frequentie waarop het hoogspanningsnet wordt bedreven is het niet aannemelijk dat problemen zijn te verwachten bij de toepassing van gevoelige apparatuur op machines.

Indien zich desondanks problemen zouden voordoen nadat de kabels zijn gelegd, dan zal TenneT nadere maatregelen moeten nemen om storingen te voorkomen.

Ad f.

Allereerst wordt op dit punt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 2. Hierbij wordt nog opgemerkt dat bij het afgraven van grondlagen rekening kan worden gehouden met de lokale bodemopbouw.

Ad g.

Uit de praktijk is niet bekend dat het geschetste probleem zich weleens voordoet. Mocht er niettemin schade ontstaan door het tijdelijk naar boven halen van diepere grondlagen, dan voorziet de schaderegeling hierin.

Ad h.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder f.

Ad i.

TenneT sluit een zakelijk rechtsovereenkomst (inclusief gebruiksovereenkomst) met de eigenaar, de eventuele overige zakelijk gerechtigden (erfpachters, opstalhouders, et cetera) en de eventuele persoonlijk gerechtigden (huurder, pachters, et cetera) om gebruik te kunnen (blijven) maken van de strook grond. In deze overeenkomsten worden de afspraken vastgelegd over het gebruik van de grond en welke vergoeding en welke rechten op toekomstige vergoedingen de rechthebbende van TenneT zal ontvangen. Het zakelijk recht betreft een opstalrecht en is een zelfstandig recht dat een inbreuk vormt op het exclusieve gebruiksrecht van de eigenaar en de overige zakelijk gerechtigden. TenneT hanteert bij de vestiging van een zakelijk recht het principe van schadeloosstelling (volledige schadevergoeding) zoals de Belemmeringenwet Privaatrecht die kent. Schadeloosstelling betekent dat de rechthebbenden vóór en ná de vestiging van het zakelijk recht in een gelijkwaardige vermogens- en inkomenspositie dienen te verkeren. Schadeloosstelling geschiedt in beginsel ongeacht het moment waarop schade zich voordoet. De schade dient wel een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg te zijn van de vestiging van het zakelijk recht. De schade wordt onderscheiden in de volgende hoofdcomponenten: vermogensschade op het moment van afsluiten van de zakelijk rechtsovereenkomst; bijkomende schade op het moment van afsluiten van de zakelijk rechtsovereenkomst en schade die op het moment van afsluiten van de zakelijk rechtsovereenkomst onvoorzienbaar en/of onbepaalbaar is (toekomstschade). Bij gewassenschade wordt de omvang van de schade bepaald aan de hand van de algemeen bekende en aanvaarde "Gasunietarieven".

In de toelichting bij het inpassingsplan is op een en ander nader ingegaan.

Ad j.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder i.

Ad k.

De netuitbreiding dient het algemene belang van de energievoorziening en wordt door TenneT gerealiseerd ter uitvoering van haar wettelijke taak als netbeheerder (zie ook de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder i). In de toelichting bij het inpassingsplan en in de reactie op hoofdlijnen in deze nota, is aangegeven welke factoren een rol hebben gespeeld bij de tracékeuze. Voor wat betreft de in beschouwing genomen alternatieven wordt hier verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder d en e. Hoewel getracht is om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan belangen van agrariërs, kan niet worden voorkomen dat in individuele gevallen meer nadeel wordt ondervonden dan door anderen in de Noordoostpolder. Door schadevergoeding wordt in zo'n geval voorkomen dat een individu onevenredig wordt benadeeld.

Zienswijze indiener 5

a. Er heeft geen overleg plaatsgevonden met de agrariërs of hun vertegenwoordigers.

- b. Het volgen van de bestaande bovengrondse verbinding is niet relevant, omdat TenneT-medewerkers hebben aangegeven dat die verbinding over 10 jaar waarschijnlijk niet meer zal bestaan.
- c. Het ligt meer voor de hand de N50 te volgen.
- d. Twee alternatieven worden voorgesteld, namelijk door het water via het IJsselmeer en Ketelmeer of de kabel geheel via een boring aan te leggen of anders de kavelgrenzen volgen.
- e. De vergoedingen voldoen niet voor het bedrijf, omdat het bedrijf gedurende een groeiseizoen niet bruikbaar is.
- f. Een inschatting van de gevolgen van de aanleg van de kabel voor de gewassen op het land en de lange termijn effecten op de bodemstructuur ontbreekt; in het onderzoek is het gebied bij station Ens niet meegenomen.
- g. Verwacht worden dat er gevolgen zijn van de zetting en verdroging door de toe te passen bronbemaling.
- h. In de toekomst wordt extra structuurschade verwacht.
- i. De AM-vrije status kan in gevaar komen omdat de kans op verspreiding van ziektes groter wordt.
- j. Het is de vraag of nog wel een huurder gevonden kan worden.
- k. Problemen worden verwacht bij de toepassing van gevoelige apparatuur op machines, zoals GPS.
- l. Het stelsel van de aanlegvergunning is te zwaar.
- m. Het gaat niet om een project van algemeen belang, maar om een particulier initiatief.
- n. De waarde van de kavel is minder met kabel dan zonder kabel.

Reactie op zienswijze indiener 5:

Ad a.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder a, en de reactie op hoofdlijnen.

Ad b.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 4, onder b.

Ad c.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder e.

Ad d.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder d.

Ad e.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 2.

Ad f en g.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder f. Hierbij wordt opgemerkt dat het totale tracé, vanaf het toekomstige station Westermeerdijk tot aan het bestaande station Ens, onderwerp vormde van het uitgevoerde verkennend onderzoek.

Ad h.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 2, alsmede naar de reactie op de zienswijze van indiener 4, onder i.

Ad i

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 4, onder g.

Ad j.

Na afronding van de aanlegwerkzaamheden zal het oorspronkelijke grondgebruik voortgezet kunnen worden. Op voorhand is het daarom niet aannemelijk dat voor het gebruik van de grond geen huurder meer zal kunnen worden gevonden. Voor zover niettemin mocht blijken van schade door wezenlijke vermindering van verhuurbaarheid als gevolg van de aanleg van de hoogspanningskabel, betreft het schade waarin kan worden voorzien door de schaderegeling als genoemd in paragraaf 7.2 van de toelichting bij het inpassingsplan.

Ad k.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 4, onder e.

Ad l.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder h.

Ad m.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 3, onder i.

Ad n.

Op dit punt wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van indiener 4, onder i.

Separate bijlagen (niet in dit document opgenomen)

Inspraakbundel, zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan uitbreiding elektriciteitsnet Noordoostpolder